



**ЗАПОРІЗЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**



ПМОІЛ

**КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА,
МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА
ЛОГІСТИКИ**



«ПІДПРИЄМНИЦТВО В АГРАРНІЙ СФЕРІ: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЕФЕКТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

**I Міжнародна науково-практична
конференція**

ЧАСТИНА I



**12-13 лютого 2020 р.
м. Запоріжжя**

Міністерство освіти і науки України

Запорізька міська рада
Запорізька торгово-промислова палата
Запорізький національний університет
Державний університет «Житомирська політехніка»
Київський національний університет ім. Тараса Шевченка
Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
Донецький державний університет управління (м. Маріуполь)
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва
Вільнюський технічний університет ім. Гедимінаса (Литва)
Каршинський інженерно-економічний інститут (Республіка Узбекистан)
Карагандинський економічний університет Казспоживспілки (Республіка Казахстан)
Софійський університет Св. Климента Орхідського (Болгарія)
Словацький сільськогосподарський університет в Нітрі (Словаччина)

ПІДПРИЄМНИЦТВО В АГРАРНІЙ СФЕРІ: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЕФЕКТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції
(Запоріжжя, 12-13 лютого 2020 року)

Частина I

Кафедра підприємництва, менеджменту організацій та логістики

Запоріжжя
ЗНУ
2020

УДК 338.43:334.722.012.64:005.336.1(06)

ПЗ2

Редакційна колегія:

О.Г. Бондар, доктор юридичних наук, професор,
Г.М. Васильчук, доктор історичних наук, професор,
Д.А. Антонюк, доктор економічних наук, професор,
Л.М. Бухаріна, доктор економічних наук, професор,
Н.В. Валінкевич, доктор економічних наук, професор,
Н.М. Гуржій, доктор економічних наук, професор,
Г.І. Купалова, доктор економічних наук, професор,
С.О. Лавренко, кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
М.О. Лисенко, кандидат економічних наук, доцент,
О.А. Онищенко, кандидат наук з державного управління, доцент,
Ю.І. Полусмяк, кандидат економічних наук, доцент,
М.П. Сагайдак, доктор економічних наук, професор,
І.Г. Шавкун, доктор філософських наук, професор.

Рекомендовано рішенням Вченої Ради ЗНУ
(протокол №6 від 28 січня 2020 р.)

П 32 Підприємництво в аграрній сфері: глобальні виклики та ефективний менеджмент: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 лютого 2020 р.): у 2 ч. Запоріжжя: ЗНУ, 2020. Ч.1. 544 с.
ISBN 978-966-599-577-7

Наведено актуальні ідеї та ефективні інноваційні рішення щодо підприємництва в аграрній сфері, ринкових трансформацій розвитку земельних відносин в Україні, якості та безпечності агропродукції в умовах вільної торгівлі з ЄС, інформаційних технологій у агроменеджменті, підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Друкується в авторській редакції

УДК 338.43:334.722.012.64:005.336.1(06)

ISBN 978-966-599-577-7

© Запорізький національний університет, 2020

<i>Арзянцева Д.А., Маріянчик Т.С.</i>	РЕГУЛЮВАННЯ ЯКОСТІ ТОП-3 ЕКСПОРТОВАНОЇ АГРОПРОДУКЦІЇ ТА ДИНАМІКА ЕКСПОРТУ ПРОТЯГОМ 2016-2018 РОКІВ	369
<i>Артюх Т.М., Ягелюк С.В., Григоренко І.В.</i>	ВИЗНАЧЕННЯ МОЖЛИВИХ НАПРЯМКІВ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ ПЕРЕРОБКИ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО ТА ЛЬОНУ-ДОВГУНЦЯ	371
<i>Бидик А.Г.</i>	ПОВНОЦІННА СИСТЕМА БЕЗПЕКИ ТА ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ ЯК УМОВА ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЇЇ ЕКСПОРТУ	374
<i>Богданович О.А., Корнієнко В.С.</i>	ПЕРЕВАГИ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ З ЄС	378
<i>Бухаріна Л.М., Лисенко М.О.</i>	ЕКСПОРТ АГРОПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ В ЄС: АНАЛІЗ, ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	380
<i>Воробьёв К.С.</i>	ГОТОВНОСТЬ РЫНКА ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ К ГОСУДАРСТВЕННОМУ АУДИТУ ДСТУ: ISO 22000	382
<i>Горская Е., Шишкин В.А.</i>	ОСОБЕННОСТИ УПРАВЛЕНИЯ КАЧЕСТВОМ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ПРОДУКЦИИ В УКРАИНЕ	385
<i>Гребенюк Т. В., Горняк В. О.</i>	ІННОВАЦІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВИРОБНИЦТВА, СПОЖИВАННЯ Й ЕКСПОРТУ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ ЗАДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ	387
<i>Гуржий Н.Н., Воробьёв К.С.</i>	АНАЛИЗ УРОВНЯ ГОТОВНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ К ГОСУДАРСТВЕННОМУ АУДИТУ НА НАЛИЧИЕ ДСТУ: ISO 22000	390
<i>Давиденко О.О.</i>	МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ «GLOBALGAP»: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ	392
<i>Данилевська Л.С.</i>	АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ АГРАРНОЮ ПРОДУКЦІЄЮ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ	394
<i>Демиденко В.С., Петухович В.А.</i>	АНАЛИЗ ФАКТОРОВ, ВЛИЯЮЩИХ НА ПРОИЗВОДСТВО ПРОДУКЦИИ РАПСА, И РАСЧЁТ ТОЧКИ БЕЗУБЫТОЧНОСТИ	397
<i>Джакелі Н.С., Калініченко О.В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПОРТУ АГРОПРОДУКЦІЇ ДО ЄС	400
<i>Ігнатенко І.В.</i>	ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	403
<i>Ігнатъєва В.Е., Полусмяк Ю.І.</i>	ЯКІСТЬ ТА БЕЗПЕЧНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В КОНТЕКСТІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	405
<i>Іонас Е.Л.</i>	КАЧЕСТВО И БЕЗОПАСНОСТЬ КАРТОФЕЛЯ ПРИ ПРИМЕНЕНИИ НОВЫХ ФОРМ КОМПЛЕКСНЫХ УДОБРЕНИЙ ДЛЯ НЕКОРНЕВЫХ ПОДКОРМОК И РЕГУЛЯТОРОВ РОСТА	407
<i>Калініченко О. В.</i>	ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ В	410

Література

1. Новак, А.М. Состояние и основные направления развития рапсодопродукто-вого подкомплекса Беларуси / А.М. Новак // Экономический бюллетень. – 2018. – №1. – С.47-55.

*Джаскелі Н.С.
здобувач вищої освіти
Полтавська державна аграрна академія
Калініченко О.В.
к.е.н., доцент
Полтавська державна аграрна академія*

ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПОРТУ АГРОПРОДУКЦІЇ ДО ЄС

Впродовж останніх років Україна опинилася під впливом потужних факторів, пов'язаних із внутрішніми політичними та економічними подіями та несприятливою кон'юнктурою на основних світових ринках збуту. У результаті радикальних змін у географічній та товарній структурі зовнішньоторговельних відносин агропродукція стала лідером у економічного розвитку країни. Нині товарна структура експорту агропродукції України в більшості експортується до ЄС.

Однією з головних позицій у зовнішній торгівлі України стала сільськогосподарська продукція. Найбільше Україна продала на ринки ЄС зернових – понад 2,2 млрд дол., насіння олійних культур – 1,1 млрд дол. та олії – 1,1 млрд дол. Крім того, у 2018 році Україна збільшила обсяги експорту залишків і відходів харчової промисловості, м'яса та харчових субпродуктів свійської птиці, плодів, горіхів, овочів, рослин та коренеплодів.

Але Україна залишається чи не єдиною країною у Східній Європі, яка не має належних механізмів державної підтримки страхування та фінансування експорту. Тому вітчизняні підприємці-експортери разом із щорічним збільшенням виробництва експортоорієнтованої продукції все більше, відчувають складність у боротьбі на міжнародних ринках[1, с. 98].

У сфері промислового виробництва в Україні процес впровадження європейських та міжнародних стандартів якості та безпеки продуктів сільськогосподарського призначення відбувається дуже повільно. В українське законодавство необхідно внести поправки стосовно експорту сільськогосподарської продукції належної якості, які будуть відповідати не менше 80% чинних європейських стандартів.

Також достатньо вагомою загрозою розвитку українського агропромислового сектору є невідповідність продукції вітчизняного походження європейським стандартам, оскільки це затримує постачання товару на ринки країн ЄС на період запровадження всіх необхідних технічних умов і отримання сертифікатів якості, призводить до зниження дохідності вітчизняних середніх і малих підприємств, а також до послаблення конкурентних позицій на внутрішньому ринку окремих видів української

продукції порівняно з європейською, яка вже відповідним чином сертифікована [2].

Необхідність запровадження стандартів ЄС щодо утримання тварин і поводження з ними призведе до виходу вітчизняних домогосподарств із внутрішнього ринку та переорієнтації виробництва ними відповідної продукції виключно для власного споживання, що в умовах домінування може становити загрозу для продовольчої безпеки держави для виробників на ринку тваринницької продукції.

Україна має досить потужний агропродовольчий потенціал, який на відміну від деяких країн світу, не має відповідної інституціональної і фінансової державної підтримки для просування на світові ринки. Ситуація в банківському секторі, яка склалася в період світової економічної кризи не дозволяє українським банкам кредитувати обігові кошти через високі комерційні та політичні ризики, пов'язані з довгостроковими термінами повернення коштів та через надвисокі процентні ставки, що робить українські товари неконкурентними на світових ринках.

Питання зменшення ризиків і страхування експорту є однією з проблем яка суттєво зменшує поле для маневрів вітчизняним партнерам. Основними проблемами розвитку сільського господарства є:

- Обмежений та недостатній доступ до фінансових ресурсів сільськогосподарських виробників;
- відсутність належної державної політики у розвитку агропромислового комплексу, що веде до недоцільного використання державних коштів на підтримку сільського господарства;
- мало розвинена інфраструктура, що призводить до збільшення вартості продукції, високих втрат під час транспортування або зберігання [3, с. 64].

З метою зменшення ризиків і максимального використання можливостей для агропромислового комплексу внаслідок підписання угоди про асоціацію між Україною та ЄС необхідно реалізувати низку заходів державної аграрної політики, що не буде суперечити принципам державної підтримки та регулюванню аграрного ринку, передбачених угодою про асоціацію між Україною та ЄС, які забезпечать умови для підвищення конкурентоспроможності виробництва сільськогосподарської продукції. Тому слід сконцентрувати зусилля на:

- впровадження європейських та міжнародних стандартів безпеки та прискоренні процесу покращення якості продуктів харчування (НАССР, ISO, EN, Кодексу Аліментаріус) у сфері агропромислового виробництва;
- вдосконалення системи моніторингу зовнішньоторговельних операцій з країнами ЄС як головного механізму швидкого реагування на зміни аграрного ринку;
- використання новітньої технології виробництва;
- розвитку кооперативного руху на селі, що буде спрямоване на спільне ведення господарської діяльності окремими суб'єктами

господарювання та дозволить зменшити витрати на виробництво і реалізацію сільськогосподарської продукції;

- збільшення державних замовлень на студентів аграрних вузів країни, заохочення молоді до сільськогосподарської діяльності реформуванням аграрної освіти;

- удосконалення методів контролю на всіх стадіях виготовлення продукції;

- боротьба з корупцією у сфері аграрно-промислового комплексу:

- фінансова допомога аграрному сектору з боку держави у вигляді інвестицій та низьковідсоткових кредитів [4, с. 6]

Отже, Україна залишається одним із лідерів експорту рослинницької продукції і не виготовляє високотехнологічну продукцію, яку можна б було продавати на рівні значно дорожчому, ніж сировину. До того ж, залишається ризик незаповнення квот щодо продуктів харчування та продукції переробної промисловості. Перспективами розвитку в короткотерміновому розрізі будуть традиційні галузі, що орієнтовані на експорт сільського господарства з вирощування пшениці, соняшнику, ячменю, кукурудзи, сої та ріпаку. Щодо тваринництва перспективною є продукція птахівництва, молочного скотарства та частково свинарства.

Передбачається, що український експорт буде рухатися в азійському та африканському напрямках, адже частково можемо задовольнити потреби країн у сільськогосподарській продукції. Для активного розвитку експорту аграрної продукції Україні необхідно змінити внутрішню політику стимулювання виробництва не тільки сировини, а якісних готових продуктів харчування, продукції переробної промисловості, що заповнить світовий ринок і покращить показники експорту загалом [5].

Література

1. Можливості і застереження щодо наслідків уведення в дію положень Угоди про асоціацію між ЄС та Україною : наук. доп. / за ред. акад. НАН України В.М. Гейця, чл.-кор. НААНУ Т.О. Осташко, д-ра екон. наук В.О. Точиліна ; НАН України, ДУ "Ін-т екон. та прогнозув." – К., 2013. – 98 с.
2. Відповідно до Українського класифікатора нормативних документів, який призначено для впорядкування та класифікування стандартів та інших нормативних документів щодо стандартизації. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://normativ.ucoz.org/_ld/4/429__004.pdf.
3. Шубравська О.В. Інтеграційні перспективи України: переваги і ризики для аграрного сектору / Шубравська О.В., Прокопенко К.О. // Економіка України. – 2014. – № 1. – С. 64.
4. Радчук О.В. Дослідження можливих наслідків входження України до ЗВТ. Економіка. Фінанси. Право. 2014. № 8. С. 6.
5. Міністерство аграрної політики і продовольства. URL: <http://minagro.gov.ua/>.

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ
І МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПІДПРИЄМНИЦТВО В АГРАРНІЙ СФЕРІ: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ
ТА ЕФЕКТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

У двох частинах

Відповідальний редактор: *Л.М. Бухаріна*
Технічний редактор: *Ю.І. Полусмяк*
Коректор: *М.О. Лисенко*

Підп. до друку. 05.02.2020 Формат 60×90/16. Папір офсетний.
Друк цифровий. Умовн. друк. арк.33,8
Замовлення №. 32 Наклад 300 прим.

Запорізький національний університет
69600, м. Запоріжжя, МСП-41
вул. Жуковського, 66

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 5229 від 11.10.2016